

Різноманітність і велика кількість чинників свідчать, про необхідність запровадження цілісної оцінки ситуації за багатовимірною кількістю властивостей, тобто не лише за розміром витрат.

З власного досвіду, можемо повідомити, що завданням обліку витрат у логістиці є передача інформації менеджерам, яка дозволить прийняти рішення в управлінні витратами задля просування фінансового потоку в межах логістичної системи. Однак витратами керувати можливо лише у тому випадку, коли їх можна точно та правильно виміряти та оцінити.

Для покращення системи обліку витрат виробництва та обігу учасників процесів логістики пропонуємо:

- Виокремлювати витрати, що виникають у процесі реалізації функцій логістики;
- Формувати інформацію про характер взаємодії найбільш значних витрат.
- Формувати інформацію про найбільш значущі витрати.

При дотриманні цих вимог виникає можливість побудови раціонального варіанту системи логістики протягом усього ланцюга логістики за мінімуму сукупних витрат.

Список використаних джерел

1. Касьян Л.Е. Аналіз впливу логістичних витрат на ефективність функціонування логістичної системи / Л.Е. Касьян, М.В. Свіщов // Вісник КНУТД. – 2013. – № 2. – С. 150-155

Козубцов І.М.

доктор педагогічних наук, с.н.с.,

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Провідний науковий співробітник відділу теорії і практики педагогічної освіти

м. Київ

МЕТОДИКА ВИПЕРЕДЖАЮЧОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОКРЕМИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ З ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Заклади вищої освіти (ЗВО) України з 24 лютого 2022 р., як і вся країна, функціонують в екстремальних умовах війни [1, с. 163]. В результаті перед ЗВО з'явився новий виклик, а саме потреба у поєднанні виконання важливих завдань, що тягнуться з минулого та потребують свого логічного завершення з актуальними завданнями, спричиненими війною та завданнями, які визначатимуть перспективу подальшого розвитку системи вищої освіти. В умовах війни зростає роль національної економіки, яка потребує у якісній підготовці здобувачів вищої освіти.

Забезпечити це неможливо без організації освітнього процесу ЗВО в умовах тривалих повітряних тривоги та внаслідок масованих ракетних ударів, де відбулось пошкодження та руйнування інфраструктури, приміщень ЗВО, втрата ними освітнього й дослідницького обладнання.

Крім того, слід констатувати значні втрати науково-педагогічних кадрів ЗВО, які вимушені переміщуватися до безпечніших регіонів країни й за кордон (у т. ч. за кордоном і не вбачають в подальшому за соціальної потреби держави до повернення в Україну).

Це вимагає зосередження основної уваги на створенні безпечних умов для перебування в закладах освіти, адже головним пріоритетом є життя і здоров'я кожного учасника освітнього процесу, а найважливішою метою *педагогічної* діяльності в умовах війни – перетворення кожного закладу освіти на територію безпеки. Скорочення аудиторного часу (лекцій, практик / семінарів, лабораторних занять) внаслідок повітряної тривоги призводить до порушення логіки навчального процесу.

Враховуючи вище зазначені об'єктивні та суб'єктивні обставини виникає соціально значима у вирішенні проблема розробки методики навчання здобувачів вищої освіти з окремих навчальних предметів циклу професійного навчання в умовах воєнного часу.

Отже, метою доповіді є розробка та апробація методики навчання здобувачів вищої освіти окремих навчальних предметів з циклу професійного навчання на засадах випереджаючого навчання.

Аналіз досліджень і публікацій за тематикою підтвердив нагальну потребу у вирішенні означеної проблеми та зацікавленість науковців, наприклад результат узагальнено практичні пропозиції від викладачів щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні, обговорені в контексті всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації [2].

Наукове суспільство відзначає у потреби вирішенню питання щодо розробки уніфікованої методики навчання здобувачів вищої освіти окремих навчальних предметів з циклу професійного навчання на засадах випереджаючого навчання. Крім того зазначена методика має бути узгоджена з головним пріоритетом максимального забезпечення життя і здоров'я кожного учасника освітнього процесу в умовах воєнного часу.

Вихідним положеннями її розробки стало розробка методистами МОН України моделі організації навчання: за очною, дистанційною, змішаною та індивідуальною формами (екстернат або сімейна форма) [1].

Суттєва автономія навчального закладу, забезпечена Законом України «Про вищу освіту», дозволяє своєчасно та динамічно адаптувати навчальний процес до умов воєнного стану, застосувавши змішані форми навчання.

Дистанційне забезпечення навчального процесу буде залежати лише від наявності онлайн доступу до мережі інтернет, який зазвичай, наявний на території, де активні бойові дії не проводяться.

Вибір педагогічних технологій навчання є ключовою проблемою викладача [3]. Попри вибір педагогічних технологій навчання протягом 2 академічних годин викладач має бути режисером, актором, і відповідальною особою за дотримання режиму збереження життя здобувачів за умови надходження сигналу оповіщення про повітряну тривогу.

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу освітніх компонентів здобувачів є комбінування (змішування) форм проведення занять, як аудиторних (дистанційних), так і позааудиторних (самостійна робота, вдома).

За розробленої методики лекційний курс навчальної дисципліни видається здобувачам завчасно на опрацювання до початку аудиторних занять. Для забезпечення збалансованості пропонується змішане навчання за технологією «випереджаючого навчання» [4] або аналог «перевернутий клас» [5]. Схема реалізації навчального процесу, подано на рис. 1.

Під час аудиторного у ЗВО (сеансі дистанційного) занятті здобувачі деталізують і обговорюють з лектором найбільш значущі питання лекційного матеріалу.

Методика потребує подальшого удосконалення в напрямку проведення лабораторних, практичних занять із використанням стаціонарного обладнання ЗВО, яке може бути пошкоджено.

Великий резерв бюджету часу, що виділяється на самостійну роботу, дозволить студентам глибоко вивчити навчальний матеріал, підготуватися до лекції не зважаючи на повітряні тривоги. Успіхи студентів у навчанні залежать також від часу, витраченого на позакласні заняття [6].

Ми безумовно згодні з думкою авторів про те, що для поліпшення викладання і навчання необхідно використовувати допоміжні технології [7], наприклад, гейміфікацію, але таким чином, щоб навчання через гру не перетворився в чисту гру.

Необхідно відзначити на якість відбору лектором основної та допоміжної навчальної літератури. Друкований конспект-лекцій виявиться не замінним в самі найскладніші миттєвості війни.

Таким чином, застосування дистанційної форми навчання та навчання на випередження дозволить не лише забезпечити виконання навчального плану з опанування освітньої

компоненти, а й максимально забезпечити можливості студентів зі збереження життя і здоров'я в умовах війни.

Рис. 1 Схема реалізації навчального процесу

Список використаних джерел

1. Освіта України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник (за заг. ред. С. Шкарлет). К.: Інститут освітньої аналітики, 2022. 358 с.
2. *Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні* : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, (Одеса, 3 травня – 13 червня 2022 р.). Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 504 с.
3. Ліщина В., Козубцов І., Козубцова Л. Вибір педагогічних технологій навчання як ключова проблема викладач – суб'єкта освітнього процесу. Міжнародна науково-методична конференція «Інноваційні технології у військовій освіті», (Одеса, 25 червня 2021 р.). Одеса: Військова академія. 2021. С. 225–226.
4. Висоцька О.Є. Випереджаюча освіта для сталого розвитку : методологія, методика, технології. навчально-методичний посібник. Дніпропетровськ: Видавництво «Акцент ПП», 2012. 292 с.
5. Bergmann J., Sams A. Flip your classroom: reach every student in every class every day. Washington, DC: International Society for Technology in Education. 2012. Pp. 120–190.
6. Sharma, N., Appukutti, Sh., Garg, U., Mukherjee J., Mishra S. Analysis of Student's Academic Performance based on their Time Spent on Extra-Curricular Activities using Machine Learning Techniques. *International Journal of Modern Education and Computer Science (IJMECS)*. 2023. Vol.15. №1. Pp. 46–57.
7. Adebayo, E.O., Ayorinde, I.T. Efficacy of Assistive Technology for Improved Teaching and Learning in Computer Science. *International Journal of Education and Management Engineering (IJEME)*. 2022. Vol. 12. №5. Pp. 9–17.

Кравець Р. А.

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри української та іноземних мов,
Вінницький національний аграрний університет,
krawezj@ukr.net

СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Наявні темпи євроінтеграції, глобалізації, комп'ютеризації навчального процесу, розповсюдження дистанційного навчання та створення віртуальних освітніх середовищ висувають нові вимоги до професійної компетентності викладача іноземної мови. Сучасний викладач виконує ролі методиста-практика, вихователя, педагога-дослідника й науковця. Цілісний розвиток особистості є основою для підготовки компетентного викладача іноземної